

УДК 339.137
JEL O10, O31

З.В. Юринець

доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту Львівського національного університету імені Івана Франка, м. Львів
e-mail: zoryna_yur@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9027-2349>

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ЩОДО ВИБОРУ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

У статті з'ясовано, що вибір інноваційної стратегії, які є найкращим засобом реалізації стратегічних інноваційних цілей суб'єктів господарювання, потребує виділення різновидів інновацій та їх ефективного впровадження у практику у випадку вибору найкращих інноваційних стратегій і відхилення застарілих ідей. Запропоновано методологію вибору інноваційної стратегії розвитку суб'єктів господарювання. Ця методологія базується на системі показників та розрахунку інтегральних показників інноваційної діяльності підприємств: інноваційної інтенсивності, ризиковості впровадження інновацій, стратегічної інноваційної спроможності. У дослідженні були використані загальнонаукові та спеціальні методи: метод групування, наукова абстракція, обстеження та експертна оцінка, деталізація, критичний аналіз, конкретизація, схематичне та графічне зображення, синтез та узагальнення наукового досвіду сучасних теоретичних досліджень і комплексний підхід. Результатом наукового дослідження є розроблена система показників вибору інноваційної стратегії суб'єктів господарювання, основних характеристик інноваційних стратегій, показників та масштабів вибору інноваційної стратегії, інтерпретації оцінки інтегральних показників. Запропоновані індикатори вибору інноваційної стратегії вказують на певний рівень контролю якості кожної з розглянутих компонентів.

Ключові слова: суб'єкти господарювання, інноваційна стратегія, інтенсивність, ризики, стратегічний інноваційний потенціал.

Yurynets Z. SCIENTIFIC-METHODICAL APPROACH CONCERNING THE CHOICE OF ECONOMIC ENTITIES INNOVATION STRATEGY

The choice of the innovation strategy, the selection of ideas, which are the best means of implementing the strategic innovation goals of business entities, requires the allocation of varieties of innovations and their implementation in the case of selecting the best innovative strategies and the rejection of outdated innovation. The methodology to choose the innovative strategy of economic entities' development is offered. This methodology is based on a system of indicators and calculation of integral indicators of the enterprises' innovative activities: innovation intensity, risks of innovation, strategic innovation capacity. The formulas for calculating integral indicators of risk assessment of economic entities innovation activity, the intensity of innovation activity, strategic innovation potential has been presented. In the calculation method for the indicated integral indicators it is necessary to conduct an analysis in accordance with the proposed indicators of innovation activity and to evaluate the indicators of the base period of the activity of the investigated economic entity or degree of their deviation from the normative, or on the basis of expert assessments in case of absence of quantitative information on the organization's activities. The system of indicators for choice of the business entities' innovation strategy, characteristics of innovation strategies, indicators and scale of innovation strategy selection as well as interpretation of integrated indicators assessment have been proposed. The innovative strategies for the business entities development include the following types: active generator strategy; active innovator strategy; active simulator strategy; active and passive strategy of the innovator; active-passive strategy of the simulator; passive simulator strategy; active conservative strategy; active and passive conservative strategy; passive conservative strategy. Suggestions for choosing innovative strategies for the business entities' development have been proposed. Proposed indicators of the selection of the innovation strategy indicate a certain level of quality control by each of the considered component. This approach provides the solution of practical problems of business entities in case of different innovation implementations and gives them the opportunity to become activators or full participants in the innovation process.

Keywords: economic entities, innovative strategy, innovative intensity, risk, strategic innovation capacity.

Постановка проблеми. Сьогоднішні умови ринкової економіки обумовлюють потребу суб'єктів господарювання виконання функцій щодо визначення збалансованих шляхів самостійного виживання та розвитку, що поставило перед менеджерами завдання опанування засад стратегічного управління на інноваційних засадах. Посеред заходів, які сприяють підвищенню конкурентоспроможності господарюючих

суб'єктів, особливе місце має належати окресленню напрямів оптимального вибору інноваційної стратегії, зумовлюючи виробництво й реалізацію конкурентоспроможної продукції [1-3]. На цьому етапі варто зосередити ретельну увагу на створенні стратегічного набору, формувати детальні плани дій, програми втілення інноваційної стратегії з погляду усіх ймовірних площин цього процесу.

Вибір інноваційної стратегії, підбір ідей, які є найкращим засобом реалізації стратегічних інноваційних цілей суб'єктів господарювання, потребує виокремлення різновидів інновацій, їх впровадження у разі вибору найкращої інноваційної стратегії, відкидання морально застарілих інновацій. На сьогодні існує велика кількість методів, моделей і матриць вибору інноваційних стратегій, які описані у фаховій літературі [4-9]. Отже, на відповідність обґрунтованим методам запропоновано комплексний підхід до вибору стратегії, який ґрунтується на оцінці інтегральних показників: інноваційна інтенсивність суб'єктів господарювання, стратегічний інноваційний потенціал, ризику інноваційної діяльності. Ці елементи якнайповніше охоплюють усі сторони діяльності суб'єктів господарювання, які зорієнтовані на інноваційний шлях розвитку, розкривають можливі їх перспективи розвитку на основі декількох варіантів.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми теорії інновацій, вплив інноваційної діяльності на економічний розвиток перебували у полі зору видатних зарубіжних економістів: Г. Гольдштейна [4], Р. Вітінгтона, Ж. –Ж. Ламбена [7], М. Кондратьєва, Г. Минцберга [8], Й. Шумпетера та ін. Питанням стратегічного інноваційного розвитку, формування інноваційних стратегій присвячені праці В. Єфремова [5], П. Друкера, Ю. Козиря, М. Портера та ін. Посеред українських науковців, які досліджували проблеми інноваційного розвитку підприємництва, формування конкурентних переваг країни та розроблення інноваційних стратегій, потрібно назвати О. Амошу, Л. Балабанову [12], А. Гриньова [10], М. Йохну [9], С. Ілляшенка [6], М. Кизима [11], І. Мишишин [1], А. Пехник [2], В. Пономаренка [11], В. Стадник [9], О. Тищенко [1], В. Холодата ін.

Мета статті. У статті подано науково-методичний підхід до розроблення та вибору типу інноваційної стратегії розвитку суб'єктів господарювання. Ця методологія ґрунтується на аналізі й оцінці інтегральних показників за такими індикаторами: ризику інноваційної діяльності суб'єктів господарювання, інноваційна інтенсивність, стратегічний інноваційний потенціал. Вказані показники дають змогу розглянути різні аспекти інноваційної діяльності господарюючих суб'єктів, виробити напрями дій для формування та реалізації інноваційної стратегії розвитку, виявити орієнтири та перспективи поступу, враховуючи різні варіанти розвитку.

Основні результати дослідження. Інноваційна інтенсивність суб'єктів господарювання – рівень використання ресурсів, які задіяні в інноваційній діяльності (процесі) суб'єктів господарювання. Саме рівень інноваційної інтенсивності господарюючих суб'єктів є головною ознакою рівня їх інноваційної активності. Стратегічний інноваційний потенціал розвитку суб'єктів господарювання – це здатність суб'єктів розвивати та перевтілювати наявні ресурси для забезпечення конкурентоспроможності,

формування і втілення інноваційної стратегії, виведення організації на якісно новий рівень функціонування та розвитку на інноваційних засадах у довготерміновій перспективі.

На всіх етапах інноваційного процесу виникає ризик. Тому потрібно виявляти ризик діяльності господарюючих суб'єктів, які впроваджують усі етапи інноваційного процесу. Рівень ризику залежить від особливостей менеджменту, функціонування та розвитку економічних суб'єктів.

У методиці розрахунку вказаних інтегральних показників варто проводити аналіз відповідно до запропонованих індикаторів інноваційної діяльності й оцінювати із показниками базового періоду діяльності досліджуваних суб'єктів господарювання чи рівнем їх відхилення від нормативного або за результатами експертних оцінок у разі відсутності кількісної інформації щодо діяльності організацій.

Інтегральний показник оцінювання індикатора (ризик і інтенсивності інноваційної діяльності, стратегічного інноваційного потенціалу) інноваційної діяльності суб'єктів господарювання визначається за формулою:

$$I = \sum_{l=1}^n \frac{\sum_{j=1}^m X_{lj}}{m} * \beta_l$$

де X_{lj} – значення j -го показника l -ї групи, що включений до розрахунку; β_l – рівень впливу l -ї групи показників оцінювання на загальний рівень досліджуваного індикатора; m – кількість показників оцінки щодо кожної групи; n – кількість груп оцінювання.

Система показників для вибору інноваційної стратегії суб'єктів господарювання наведена у табл. 1.

У разі переходу суб'єктів господарювання на інноваційний тип розвитку треба здійснювати вибір різновидів інноваційних стратегій у розрізі стратегічних господарських одиниць, видів діяльності тощо. Водночас вкрай необхідно визначити пріоритетність для організацій наявних і перспективних видів діяльності. У сучасних умовах постійної орієнтації на ринок еталонні корпоративні стратегії повинні поєднуватись із інноваційними стратегіями для досягнення сформульованих цілей суб'єктів господарювання. Отже, варто виділити дев'ять можливих видів інноваційних стратегій розвитку суб'єктів господарювання: активна стратегія генератора; активна стратегія інноватора; активна стратегія імітатора; активно-пасивна стратегія інноватора; активно-пасивна стратегія імітатора; пасивна стратегія імітатора; активна стратегія консерватора; активно-пасивна стратегія консерватора; пасивна стратегія консерватора [9-11] (табл. 2).

Система показників для вибору інноваційної стратегії суб'єктів господарювання

Індикатор	Групи показників	Основні показники у підгрупі
Інноваційна інтенсивність	Показники оцінювання рівня інтенсивності інноваційної діяльності	Питомі витрати на проведення НДДКР, впровадження інновацій, виробництво інновацій, просування і збут інновацій, забезпечення правового захисту ОІВ
	Показники результатів інноваційної діяльності	Питома кількість отриманих розробок нових технологій чи продукції, впроваджених інновацій, виготовлених інновацій, проданих інновацій, отриманих форм забезпечення правового захисту ОІВ
	Показники темпу здійснення інноваційної діяльності	Середня тривалість процесу НДДКР, впровадження інновацій, процесу виробництва інновації, виведення на ринок, середній термін отриманих патентних прав
Стратегічний інноваційний потенціал	Виробничо-технологічний потенціал	Коефіцієнт прогресивності устаткування, коефіцієнт модернізації устаткування, кількість інноваційних заходів, спрямованих на підвищення ефективності виробництва, конкурентоспроможність виробничої бази, коефіцієнт зносу обладнання
	Кадровий потенціал	Частка персоналу, задіяного в інноваційних проектах; частка науково-технічних спеціалістів у загальній кількості персоналу, задіяного в інноваційних проектах; рівень кваліфікації праці; конкурентоспроможність кадрів
	Інформаційний потенціал	Кількість інформації з інноваційної діяльності, науково-технічної, правової літератури; інноваційні можливості у сфері комунікації, комп'ютерні системи; система захисту інформації
	Фінансовий потенціал	Витрати на розроблення чи купівлю проекту, витрати на реалізацію проекту, виручка від реалізації продукції, коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт фінансової автономії; рентабельність активів
	Науково-технічний потенціал	Кількість напрямів, за якими здійснюються НДДКР, вага інноваційної продукції у загальному обсязі виробництва
	Управлінський потенціал	Оптимальна організаційна структура і система менеджменту, система стратегічного та тактичного планування
	Організаційний потенціал	Якість внутрішніх і зовнішніх вертикальних і горизонтальних, прямих і зворотних зв'язків, конфігурація (елементи, діапазон та рівні управління), розподіл прав і відповідальності за елементами управління
	Інноваційна культура потенціал	Використання системи мотивації, застосування моделі наставництва, комунікаційна система, співпраця та мова спілкування
	Маркетинговий потенціал	Обсяг реалізації продукції у вартісному виразі, основні ринки збуту, аналіз попиту на інновації, маркетингова стратегія
	Чинники прямого впливу	Споживачі інноваційної продукції, основні постачальники сировини, державні структури
	Чинники непрямого впливу	Науково-технічні, економічні, міжнародні чинники
Ризик інноваційної діяльності	Помилки відбору інноваційної стратегії; виявлення непередбачених витрат у разі втілення інноваційної стратегії; помилки в управлінні інноваційною стратегією; помилки в оцінюванні інноваційного потенціалу, його резервів; зниження якості та рівня науково-технічного потенціалу; недостатній рівень кадрового забезпечення; недостатній рівень інформаційного забезпечення; зниження якості та рівня виробничого потенціалу; невиконання інвестором зобов'язань щодо проекту; недостатній рівень фінансування; помилки оцінювання проекту; помилки формування логістичного ланцюга реалізації проекту; ризики збуту та просування результатів проекту; помилки побудови оргструктур; зростання цін на енергоресурси тощо; митні та інші обмеження; кризові явища в економіці; посилення дій конкурентів	

Складено автором на основі джерел [4; 6; 12].

Підсумкові оцінки відносно кожної групи одержуються завдяки синтезу одиничних оцінок, які приналежні до відповідної групи, а інтегральний показник отримується через синтез підсумкових оцінок. Середньозважені оцінки варто обчислювати

таким чином, щоб до уваги приймалися ваги, а саме рівні впливу кожної групи оцінювання завдяки методу експертного оцінювання (табл. 3).

Таблиця 2

Ознаки інноваційних стратегій розвитку суб'єктів господарювання

Інноваційна стратегія	Характеристика	Базова стратегія
Активна стратегія генератора	Розвиток завдяки якісним змінам компонентів процесу діяльності, передбачає істотний вплив на ознаки виробничого процесу, оргструктур, процесу розвитку загалом; вироблення абсолютно нових ідей, моделей, технологій, продукції, що не мають аналогів (і в суміжних сферах), відповідають передовим розробкам. Зорієнтована на максимальне мотивування генерації новацій, підтримку, втілення, трансфер, збут, з доведенням до рівня інновацій.	Зростання. Наступальна
Активна стратегія інноватора	Розвиток завдяки якісним змінам компонентів процесу діяльності, передбачає істотний вплив на ознаки виробничого процесу, оргструктур, процесу розвитку загалом; дає змогу виходити на ринок з пропозицією втілених новацій на різних сегментах і видах ринків (товарів, капіталу тощо). Створюються нові знання, суттєво збільшується рівень інноваційної активності, технічного капіталу.	Зростання. Наступальна
Активна стратегія імітатора	Розвиток завдяки якісним змінам компонентів процесу діяльності, передбачає істотний вплив на ознаки виробничого процесу, оргструктур, процесу розвитку загалом; орієнтована на імітацію існуючих інновацій у разі придбання патентів, ліцензій; дає змогу досягати максимально можливого рівня інноваційної активності та технічного капіталу за ефективного використання інноваційного потенціалу.	Зростання, стабілізації. Наступальна
Активно-пасивна стратегія інноватора	Розвиток завдяки якісним і кількісним змінам компонентів процесу діяльності, не завжди передбачає істотний вплив на ознаки виробничого процесу, оргструктур, процесу розвитку загалом; дає змогу виходити на ринок з пропозицією втілених новацій на різних сегментах і видах ринків (товарів, капіталу тощо). Подекуди створюються нові знання, стабільний рівень інноваційної активності та технічного капіталу.	Зростання, стабілізації. Стримування
Активно-пасивна стратегія імітатора	Розвиток завдяки якісним і кількісним змінам компонентів процесу діяльності, не завжди передбачає істотний вплив на ознаки виробничого процесу, оргструктур, процесу розвитку загалом; зорієнтована на імітацію існуючих інновацій завдяки придбанню ноу-хау, патентів, ліцензій; дає змогу утримувати стабільний рівень інноваційної активності і технічного капіталу за ефективного використання інноваційного потенціалу.	Зростання, стабілізації. Стримування
Пасивна стратегія імітатора	Розвиток завдяки кількісним змінам компонентів процесу діяльності, не передбачає істотного впливу на ознаки виробничого процесу, оргструктур, процесу розвитку загалом; зорієнтована на імітацію існуючих інновацій завдяки купівлі патентів, ліцензій; дає змогу утримувати мінімальний рівень інноваційної активності та технічного капіталу за умови формування і використання інноваційного потенціалу.	Зростання, стабілізації. Стримування
Активна стратегія консерва-тора	Розвиток завдяки якісним змінам компонентів процесу діяльності, передбачає істотний вплив на ознаки виробничого процесу, оргструктур, процесу розвитку загалом; спрямована на виробництво стандартної масової продукції, характерне технологічне запозичення, придбання технологій, що пов'язані з вдосконаленням освоєного асортименту, номенклатури товарів.	Зростання, стабілізації. Стримування
Активно-пасивна стратегія консерва-тора	Розвиток завдяки якісним і кількісним змінам компонентів процесу діяльності, не завжди передбачає істотний вплив на ознаки виробничого процесу, оргструктур, процесу розвитку загалом; спрямована на виробництво стандартної масової продукції, характерне деяке вдосконалення технологічних процесів задля покращення освоєного асортименту, номенклатури товарів.	Зростання, стабілізації. Оборонна
Пасивна стратегія консерва-тора	Розвиток завдяки кількісним змінам компонентів процесу діяльності, не передбачає істотного впливу на ознаки виробничого процесу, оргструктур, процесу розвитку загалом; спрямована на виробництво стандартної масової продукції, характерне деяке вдосконалення технологічних процесів, незначне вдосконалення асортименту і номенклатури.	Стабілізації, виживання. Оборонна

Розроблено автором.

Таблиця 3

Інтерпретація результатів оцінки рівня ризику й інтенсивності інноваційної діяльності, стратегічного інноваційного потенціалу

Значення інтегрального показника	Рівень стратегічного інноваційного потенціалу	Рівень інтенсивності інноваційної діяльності	Рівень ризику інноваційної діяльності
(0,8-1]	Високий	Високий	Критичний
(0,6-0,8]	Вище середнього	Вище середнього	Високий
(0,4-0,6]	Середній	Середній	Середній
(0,2-0,4]	Нижче середнього	Нижче середнього	Нижче середнього
[0-0,2]	Низький	Низький	Низький (мінімальний)

Складено автором на основі джерел [6; 12].

Вибір інноваційної стратегії залежить від результатів оцінювання за кожним розглянутим компонентом: рівень інтенсивності інноваційної діяльності, рівень інноваційного потенціалу, рівень ризику інноваційної діяльності суб'єктів

господарювання. Індикатори та шкала вибору інноваційної стратегії суб'єктів господарювання, розроблені на підставі наукових праць [6; 12] наведені у табл. 4.

Індикатори та шкала вибору інноваційної стратегії

Активна стратегія генератора $I_{РЦД} \rightarrow \max\max$ $I_{РСЦП} \rightarrow \max\max$ $I_{ІР} \rightarrow \max\max$	Активна стратегія інноватора $I_{РЦД} \rightarrow \max$ $I_{РСЦП} \rightarrow \max$ $I_{ІР} \rightarrow \max$	Активно-пасивна стратегія інноватора $I_{РЦД} \rightarrow \min\max$ $I_{РСЦП} \rightarrow \max$ $I_{ІР} \rightarrow \max$
Активна стратегія імітатора $I_{РЦД} \rightarrow \min\max$ $I_{РСЦП} \rightarrow \max$ $I_{ІР} \rightarrow \min\max$	Активно-пасивна стратегія імітатора $I_{РЦД} \rightarrow \max\min$ $I_{РСЦП} \rightarrow \min$ $I_{ІР} \rightarrow \min$	Пасивна стратегія імітатора $I_{РЦД} \rightarrow \min$ $I_{РСЦП} \rightarrow \min$ $I_{ІР} \rightarrow 0$
Активна стратегія консерватора $I_{РЦД} \rightarrow 0$ $I_{РСЦП} \rightarrow 0$ $I_{ІР} \rightarrow 0$	Активно-пасивна стратегія консерватора $I_{РЦД} \rightarrow 0$ $I_{РСЦП} \rightarrow 0$ $I_{ІР} = 0$	Пасивна стратегія консерватора $I_{РЦД} = 0$ $I_{РСЦП} = 0$ $I_{ІР} = 0$

Складено автором на основі джерел [6; 12].

Запропонована методика дає змогу провести ретельне оцінювання діяльності підприємств і здійснити вибір оптимальної інноваційної стратегії. Для реалізації обраної стратегії доцільно розробити й впровадити комплекс рекомендацій для підвищення інноваційної спрямованості й активності суб'єкта господарювання, підсиленні якості управління стратегічним інноваційним потенціалом.

Висновки. Шляхом проведеного контент-аналізу зроблено висновок, що на цей час не існує універсальної комплексної методики, на основі якої можна визначити стан інноваційного розвитку та діяльності підприємства і здійснити вибір інноваційної стратегії. Для вирішення цієї проблеми запропоновано науково-методичний підхід щодо вибору інноваційної стратегії розвитку суб'єктів, уточнення інструментарію для проведення дослідження зовнішнього та внутрішнього середовища на основі системи індикаторів та обчислення інтегральних показників інноваційної діяльності (інноваційної інтенсивності, стратегічного інноваційного потенціалу, ризиків інноваційної діяльності). Запропоновані індикатори вибору інноваційної стратегії засвідчують певний рівень та якість управління кожним розглянутим компонентом. Для підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання потрібно розробляти та реалізовувати заходи, ефективні методи управління, організувати процес управління ризиками, інноваційним потенціалом. Цей підхід забезпечує вирішення практичних проблем суб'єктів господарювання у разі впровадження різних видів інновацій, дає можливість їм ставати активаторами або повноцінними учасниками інноваційного процесу.

Список використаних джерел

1. Мишишин І. Р. Аналіз державних механізмів фінансового забезпечення малого та середнього підприємництва Львівщини. *Соціально-економічні*

проблеми сучасного періоду України. Львів. 2014. Вип. 4(108). С. 263-271.

2. Пехник А. Експансія ТНК у сучасній світовій економіці: теоретичні аспекти. *Вісник Львівського університету: Серія міжнародні відносини*. 2013. Вип. 33. С. 210-218.

3. Yurynets Z., Bayda B., Petrush O. Country's economic competitiveness increasing within innovation component. *Economic Annals-XXI*. 2015. № 9-10. Pp. 32-35.

4. Гольдштейн Г. Я. *Стратегический инновационный менеджмент*. Таганрог: Изд-во ТРГУ, 2004. 267 с.

5. Ефремов В. С. *Стратегическое планирование в бизнес-системах*. Москва: Финпрес, 2001. 240 с.

6. Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Розвиток теоретико-методологічних засад переходу підприємств на інноваційний шлях розвитку. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. № 4, Т. I. С. 103-113.

7. Ламбен Ж. Ж. *Менеджмент, ориентированный на рынок*. СПб.: Питер, 2006. 800 с.

8. Минцберг Г. *Структура в кулаке: создание эффективной организации* / [пер. с англ. под ред. Ю. Н. Каптуревского]. СПб.: Питер, 2001. 512 с.

9. Стадник В. В., Йохна М. А. *Інноваційний менеджмент*. Київ: Академвидав, 2006. 463 с.

10. Гриньов А. В. *Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління: монографія*. Харків: ІНЖЕК, 2003. 308 с.

11. *Інновації: проблеми науки та практики: монографія / редкол.: В. С. Пономаренко, М. О. Кизим, О. М. Тищенко*. Харків: ІНЖЕК, 2008. 232 с.

12. Балабанова Л. В., Холод В. В. *Стратегічне маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств*. Київ: ВД «Професіонал», 2006. 448 с.

References

1. Myshchyshyn, I. R. (2014). Analiz derzhavnykh mekhanizmv finansovoho zabezpechennya maloho ta

serednyoho pidpryyemnytstva L'vivshchyny [Analysis of state mechanisms of financial provision of small and medium enterprises of Lviv region]. In *Sotsial'no-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrayiny [Socio-Economic Problems of the Modern Period of Ukraine]*: Vol. 4(108) (pp. 263-271). [in Ukrainian].

2. Pekhnyk, A. (2013). Ekspansiya TNK u suchasniy svitoviy ekonomitsi: teoretychni aspekty [Expansion of transnational corporations in contemporary world economy: theoretical aspects]. In *Visnyk L'viv's'koho universytetu: Seriya mizhnarodni vidnosyny [Bulletin of the Lviv University: International Relations Series]*: Vol. 33 (pp. 210-218). [in Ukrainian].

3. Yurynets, Z., Bayda, B., & Petrukh, O. (2015). Country's economic competitiveness increasing within innovation component. *Ekonomichnyy chasopys-XXI – Economic Annals-XXI*, 9-10, 32-35.

4. Goldshteyn, G. Ya. (2004). Strategicheskyy innovatsionnyy menedzhment [Strategic innovation management]. Taganrog: TRGU. [in Russian].

5. Efremov, V. S. (2001). Strategicheskoye planirovaniye v biznes-sistemakh [Strategic planning in business systems]. Moscow: Finpres. [in Russian].

6. Illyashenko, S. M., & Shipulina, Yu. S. (2011). Rozvytok teoretyko-metodolohichnykh zasad perekhodu pidpryyemstv na innovatsiynnyy hlyakh rozvytku [The development of theoretical and methodology basis of transition of the enterprises to the innovative way of development]. *Marketynh i menedzhment innovatsiy – Marketing and Management of Innovations*, 4 (1), 103-113. [in Ukrainian].

7. Lambin, J. J. (2006). Menedzhment, orientirovanny na rynek [Market-oriented management]. SPb.: Peter. [in Russian].

8. Mintzberg, G. (2001). Struktura v kulake: sozдание effektivnoy organizatsii [Structure in a fist: creation of effective organization]. SPb.: Peter. [in Russian].

9. Stadnyk, V., & Yokhna, M. (2006). *Innovatsiynnyy menedzhment [Innovation management]*. Kyiv: Akademydav. [in Ukrainian].

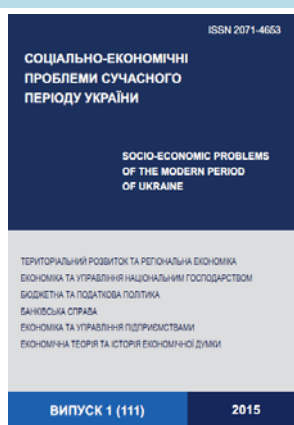
10. Hrynyov, A. V. (2003). Innovatsiynnyy rozvytok promyslovykh pidpryyemstv: kontseptsiya, metodolohiya, stratehichne upravlinnya [Innovative development of industrial enterprises: concept, methodology, strategic management]. Kharkiv: INZhEK. [in Ukrainian].

11. Ponomarenko, V. S., Kyzym, O. M., & Tyshchenko, O. M. (Eds.). (2008). *Innovatsiynnyy nauky ta praktyky [Innovations: problems of science and practice]*. Kharkiv: INZhEK. [in Ukrainian].

12. Balabanova, L., V., & Kholod, V. V. (2006). Stratehichne marketynhove upravlinnya konkurentospromozhnistyuu pidpryyemstv [Strategic marketing management of the competitiveness of enterprises]. Kyiv: Publishing House Profesional. [in Ukrainian].

Надійшло 14.09.2018 р.

Proceedings of the "SOCIO-ECONOMIC PROBLEMS OF THE MODERN PERIOD OF UKRAINE"

Proceedings of the "Socio-economic problems of the modern period of Ukraine" is a specialized scientific-practical edition based National Academy of Sciences of Ukraine and the Institute for regional studies of NAS of Ukraine.

The book highlights the results of studies of institutional and socio-economic problems of development of Ukraine at the macro, meso and micro levels, encouraging to published authors who carry out research work in various sectors of the economy.

The book "Socio-economic problems of the modern period of Ukraine" is included in the List of scientific professional publications of Ukraine in the field of economic sciences (Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated by 11.07.2016 №820).

The journal is included in the international scientometric database Index Copernicus, Poland - with 2014.

Site collection: www.zbirnyk.ird.gov.ua